

mokož in kljunač. *Andrej Hudoklin, Ob Sušici 15, Dolenjske Toplice*

MALI OREL *Hieraeetus pennatus*
BOOTED EAGLE - On 26th April 1996, 20th May 1990, 4th September 1991 and pair on 24th July 1992 at Draga near Kočevsko

Ujede, ki so po velikosti in silhueti podobne kanji, z njo pogosto zamenjujemo, zato si velja vsako "nenavadno kanjo" dobro ogledati. Tako se je zgodilo tudi 26.4.1990, ko sem zagledal iz avta pod cesto ujedo, podobno kanji, vendar svetlejšo. Z daljnogledom v roki sem jo spremljal med preletom na oddaljeno smreko. Približal sem si ji in si jo od zadaj natančno ogledal. Hrbtno stran je imela svetlo rjave barve, na sredini pa je v obliki črke V čez peruti do hrbta potekala neizrazita belina. Rep je bil ravno tako precej svetel in enakomerne barve, začel pa se je z belino na trtici. Moja navzočnost jo je zmotila in odletela je za bližnji hrib.

Doma sem prelistal priročnike in zaman poskušal najti ustrezno sliko neznanе ujede. Večkrat sem se še vrnil na kraj opazovanja, toda brez uspeha vse do 20.5.1990, ko sem neznanu ujedo opazoval v prepiru s parom kanj. Zračni spopad je trajal kakšno minuto, potem pa so vsi trije pretepači odjadrali. Neznana ujeda se je ločila od kanj po: pravokotnejših perutih, daljšem svetlem enobarvnem repu, temnih letalnih peresih, svetli spodnji strani, rahli belini v trtici in popolnoma drugačnem hitrem letu s skrčenimi ("prelomljenimi") krili. Ponovno brskanje po priročnikih je pokazalo, da gre v obeh opazovanjih za malega orla *Hieraeetus pennatus*.

Tisto leto ga nisem več videl, temveč šele naslednje leto, in sicer 4.9.1991, ko je jadral ob vznožju hriba. S pomočjo ugodne termike je prijadral v bližino kakih 20m. Sprva ga nisem prepoznal, šele kasneje sem se spomnil, da so vzdolžne proge po prsah in trebuhu značilne za prvoletnega malega orla. Druge značilnosti - temna letalna peresa, let s skrčenimi perutmi, orlovska glava - so bile kot pri odraslem. Naslednje leto sem ga videl 24.7.1992 ob 13. uri v lepem sončnem vremenu, in sicer par, ki se je bojeval za ozemeljske pravice s precej večjim planinskim orlom.

Vsa opazovanja so bila v radiju kakih pet kilometrov blizu Drage na Kočevskem. Vsaki-krat sem opazoval malega orla svetle rase, temnejša je po literaturi precej redkejša. Ker

severna meja njegovega areala sega prek naših krajev, opazovanja v gnezditvenem obdobju lahko pomenijo, da mali orel pri nas gnezdi. Nezaupljivost do človeka in skrajna previdnost so najbrž poglobilni vzroki, da ga je tako težko odkriti. Njegovo navzočnost največkrat izdajo druge ujede, ko ga izzovejo na obrambo teritorija. V prihodnje lahko upam, da bomo njegovo gnezditvev tudi potrdili. *Miro Perušek, Jurjevica 41, Ribnica*

MALI OREL *Hieraeetus pennatus*
BOOTED EAGLE - On 20th May 1991 at Rače and on 30th April 1993 at Podova on Dravsko polje

Dne 30.8.1993 je bilo po nekaj deževnih in hladnejših dnevih spet jasno in toplo vreme.

Okoli 10.ure sva s prijateljem prišla do jezua Ormoškega jezera. Ravno sva so po ozkem kolovozu spuščala z nasipa proti potoku, ko me je Jaka opozoril na svetlo ujedo, ki je visoko nad nama naglo drsela proti jezeru. Za trenutek sem jo sicer ujel v daljnogled, vendar mi je takoj nato izginila z vidnega polja.

Seveda sva nemudoma stekla na nasip in pričela opazovati ujedo, ki je sedaj kot nalašč mirno krožila nad jezerom. Delala je majhne, enakomerne kroge in se pri tem nekoliko dvigala. Opazila sva, da ima peruti nekoliko povešene navzdol, podobno kot sršenar *Pernis apivorus*. Pri ugodni opazovalni svetlobi so se s spodnje strani lepo videla popolnoma črna letalna preresa, bela podperutna peresa, bel trebuh in nekoliko temnejši, vendar še vedno svetel rep. Glava je bila s spodnje strani precej temna, kar je drugače, kot je narisano v meni znanih priročnikih. Težje je bilo opazovati zgornjo stran ujede, vendar so se pri širokih zavojih lahko videli tudi značilni vzorci tega dela. V celoti je bila zgornja stran videti precej siva, čeprav ni bila enotno obarvana. Na ramenih sta zbujali pozornost dve podolgovati in nekoliko navzven nagnjeni svetli lisi. Trtica je bila izrazito svetla, rep pa malenkost temnejši kot peruti.

Po teh značilnostih sva opazovano ujedo določila za malega orla, in sicer njegovo svetlo obliko.

Mali orel se je med kroženjem počasi oddaljeval, nato pa odletel proti hrvaški strani. Midva sicer nisva odletela, sva pa vesela srečanja s tem redkim gostom nadaljevala svojo pot proti lagunam. *Luka Božič, Pintarjeva 16, 2000 Maribor*